

ODKLAD POVINNEJ ŠKOLSKEJ DOCHÁDZKY

Informatívny materiál pre rodičov

*Centrum pedagogicko – psychologického poradenstva a
prevencie Levoča
Ružová 91/1, 054 01 Levoča*

Čo je odklad povinnej školskej dochádzky?

Povinná školská dochádzka začína začiatkom školského roka, ktorý nasleduje po dni, keď dieťa dovŕši šiesty rok veku a dosiahne školskú spôsobilosť

Dieťa začína od 1. septembra príslušného školského roka plniť povinnú školskú dochádzku nástupom do prvého ročníka základnej školy.

Ak dieťa po dovŕšení šiesteho roku veku nedosiahlo školskú spôsobilosť, riaditeľ školy rozhodne o odklade začiatku plnenia povinnej školskej dochádzky dieťaťa o jeden školský rok alebo o zaradení dieťaťa do nultého ročníka základnej školy, a to vždy na žiadosť zákonného zástupcu.

Súčasťou žiadosti zákonného zástupcu je odporúčenie všeobecného lekára pre deti a dorast a odporúčenie príslušného zariadenia výchovného poradenstva a prevencie.

Riaditeľ školy môže rozhodnúť o odklade začiatku plnenia povinnej školskej dochádzky dieťaťa alebo o jeho zaradení do nultého ročníka aj na návrh materskej školy, ktorú dieťa navštevuje, a na základe predchádzajúceho odporúčenia zariadenia výchovného poradenstva a prevencie, a to vždy s informovaným súhlasom zákonného zástupcu. Zákonný zástupca má právo rozhodnúť o tom, či dieťa s odloženou školskou dochádzkou bude navštevovať materskú školu alebo nultý ročník.

Kedy je vhodné odložiť dieťaťu povinnú školskú dochádzku?

Ak dieťa nedosahuje školskú spôsobilosť a je u neho riziko nezvládnutia požiadaviek, ktoré sú na dieťa kladené v 1. ročníku základnej školy.

Čo je školská spôsobilosť?

Školská spôsobilosť, inak povedané pripravenosť na školu, znamená dosiahnutie takého stupňa vývinu, ktorý umožňuje dieťaťu úspešné osvojenie školských znalostí. Je to jav komplexný. Na zvládnutie školy musí byť dieťa pripravené nielen po stránke fyzickej, ale aj po stránke rozumovej, sociálnej a citovej.

ZNAKY ŠKOLSKEJ SPÔSOBILOSTI

1. Fyzická vyspelosť a zdravotný stav na základe lekárskeho posúdenia

2. Vek dieťaťa

- deti, ktoré k 31. augustu dosiahnu 6 rokov
- predčasný nástup do školy môže nepriaznivo ovplyvniť školskú dráhu dieťaťa
- pri žiadosti o predčasné zaškolenie (ak je dieťa narodené po 1. septembri) je zákonný zástupca povinný predložiť súhlasné vyjadrenie príslušného zariadenia výchovného poradenstva a prevencie a všeobecného lekára pre deti a dorast (§19, ods.(8) zákona NR SR č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní)

ZNAKY ŠKOLSKEJ SPÔSOBILOSTI

- 3. Rozdiely medzi chlapcami a dievčatami u chlapcov býva "sociálne vyspievanie" v predškolskom veku pomalšie a menej vyrovnané*
- 4. Podnetnosť výchovného prostredia stimulujúce rodinné prostredie*

Psychická spôsobilosť

Vnímanie

- dieťa je schopné z vnímaného celku vyčleniť časti a opäť z nich zložiť celok
- pozná farby a vie ich pomenovať
- pozná tvary a vie ich pomenovať
- pokiaľ ide o sluchové a zrakové vnímanie je jeho zrelosť predpokladom úspešnej výučby čítania a písania
- úroveň sluchovej analýzy slov – dieťa vie rozoznávať prvú a poslednú hlásku v slove, vedieť menovať slová, ktoré sa začínajú na rovnakú hlásku

Grafomotorika

- kresba už vernejšie odráža skutočnosť
- dieťa je schopné obkresliť jednoduchú predlohu
- úchop písadla je správny
- pri kreslení uprednostňuje jednu ruku

Psychická spôsobilosť

Rozumové poznávanie

- deti sa začínajú opierať o analytické myslenie
- lepšie postihujú podobnosti a rozdiely
- začínajú chápať vzťahy a súvislosti, príčinu a dôsledok
- vedia svoje meno a priezvisko, adresu
- ovládajú detské riekanky a piesne
- úroveň matematických predstáv (rozoznávanie množstva, veľkosti, smeru, poradia)

Vývin reči

- školsky spôsobilé dieťa vie vo vetách a v jednoduchých súvetiach bez agramatizmov vypovedať svoje zážitky
- **Dyslália** (chybná výslovnosť) by mala byť napravená ešte pred vstupom do školy

Psychická spôsobilosť

Pracovná vyspelosť

- dieťa vie odlíšiť hru od povinnosti
- zadanú úlohu sa snaží splniť a dokončiť
- má túžbu čítať
- primerané psychomotorické tempo

Pozornosť

- dieťa sa dokáže dlhšiu dobu sústrediť na činnosť

Citová (emocionálna) a sociálna spôsobilosť

Citová (emocionálna)

- emocionálna stabilita, odolnosť voči frustrácii (zmarenie, sklamanie, beznádej) a schopnosť prijať i prípadný neúspech
- strach, obavy, napätie, tréma obmedzujú výkonnosť dieťaťa

Sociálna

- sociálna spôsobilosť – dieťa sa dokáže odlúčiť od matky, podriaďiť sa autorite
- schopnosť začleniť sa do kolektívu vrstovníkov

Príprava na školu je proces dlhý a cieľavedomý, a nemal by byť sústredený len na posledný rok pred zaškolením. Hranica medzi zrelosťou a nezrelosťou je veľmi relatívna. Ak máte pochybnosti, či dieťa zvládne požiadavky školy, bolo by vhodné poradiť sa s odborníkmi- psychologmi. Pri psychologickom vyšetrení sa berie do úvahy aj genetická výbava, osobná a rodinná anamnéza, aktuálne schopnosti dieťaťa v rozumovej, sociálnej a citovej oblasti.

Psychológovia po realizácii psychologického vyšetrenia dávajú odporúčanie, či dieťa zaškoliť alebo mu dať odklad plnenia povinnej školskej dochádzky. Rozhodnutie, či dieťa nastúpi do školy alebo nie zostáva na rodičovi a je len na ňom, či odporúčania psychológa prijme alebo nie.